

Stori Cantre'r Gwaelod

Cannoedd o flynyddoedd yn ôl, nid oedd môr o gwbl ym Mae Ceredigion, ond tir Cantre'r Gwaelod. Brenin y tir prydferth hwn oedd Gwyddno Garanhir. Roedd yn ddyn caredig ac yn frenin doeth. Roedd y tir yn wych ar gyfer tyfu cnydau a ffrwythau amrywiol, yn enwedig grawnwin. Roedd y bobl yn gweithio fel ffermwyr yn y caeau ffrwythlon ac roedd gan bawb ddigon o fwyd i'w fwyta. Roedd Gwyddno yn byw mewn palas hardd, Caer Gwyddno, gyda'i wraig a'i blant, Mererid a Gronw. Ond, er bod Cantre'r Gwaelod yn wlad hapus, roedd gan y bobl un ofn. Y môr.

Roedd eu pentrefi a chaeau, yn gorwedd o dan lefel y môr. Felly, er mwyn cadw'r môr allan, adeiladwyd wal enfawr, o amgylch Cantre'r Gwaelod. Gofynnodd Gwyddno i Seithennyn, y dyn mwyaf cyfrifol i ofalu am y wal. Roedd yn gyfrifol am agor a chau drysau pob bore a nos i atal y môr rhag llifo i mewn i Cantre'r Gwaelod. Yn anffodus, nid oedd Seithennyn mor gyfrifol ag oedd Gwyddno yn meddwl, ac roedd rhaid i lawer o warchodwyr helpu Seithennyn.

Un noson, roedd gwledd enfawr ym mhalas Gwyddno i ddathlu pen-blwydd ei ferch brydferth, Mererid. Gwahoddwyd pobl bwysig i'r wledd, a daeth cerddorion i chwarae eu cerddoriaeth. Roedd Gwyddno yn gobeithio y byddai Mererid yn dod o hyd i ŵr cyfoethog y noson honno. Ond roedd Seithennyn eisiau priodi

Mererid, felly gadawodd y wal yn dawel ac aeth i'r wledd i ofyn i Mererid i'w briodi.

Y noson honno, roedd y gwarchodwyr ar y wal yn aros am Seithennyn i ddod i gau'r drysau, ond nid oeddent yn sylweddoli ei fod yn y wledd, yn yfed gwin ac

yn dawnsio gyda Mererid. Edrychon nhw allan i'r môr a gweld cymylau tywyll, stormus yn casglu yn y pellter. Roedd storm yn dod! Aethant i ddweud wrth Seithennyn, ond ni allent ddod o hyd iddo.

Erbyn hyn roedd y glaw yn tywallt yn drwm a'r gwynt yn chwythu, ond nid oedd unrhyw olwg o Seithennyn. Fe oedd yr unig un a allai gau'r drysau, felly aeth y gwarchodwyr i chwilio amdano.

Ni allai'r bobl yn y wledd glywed y storm tu allan. Roedd y môr yn rhuo, a'r tonnau yn chwyrlio dros waliau'r morglawdd. Ni allai'r gwarchodwyr dod o hyd i Seithennyn yn y palas! O'r diwedd, gwelant Seithennyn yn dawnsio gyda Mererid. Rhuthron nhw draw ato a dweud am y storm. Dywedodd wrthyn nhw i fynd yn ôl at y wal, canu'r gloch larwm a chau'r drysau, ac arhosodd yn y ddawns gyda Mererid.

Rhuthrodd y gwarchodwyr allan, ond roedd yn rhy hwyr i ganu'r gloch larwm, ac ni chaeodd y drysau. Daeth y môr i mewn, a diflannodd Cantre'r Gwaelod o dan y tonnau. Boddwyd y caeau a'r pentrefi'r noson honno, a'r rhan fwyaf o'r bobl hefyd.

Llwyddodd Gwyddno, Mererid a Seithennyn i ddianc. Roedd Gwyddno mor drist a ddigalon, na allai adael ei gartref annwyl. Am flynyddoedd ar ôl y trychineb, gwelwyd yn eistedd ar ben clogwyni Bae Ceredigion, yn syllu allan i'r môr, i'r man lle'r oedd ei wlad hardd.

Stori Cantre'r Gwaelod

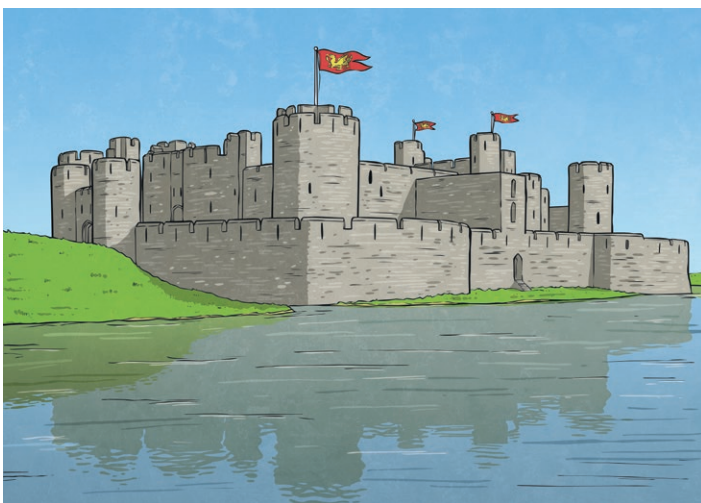
Yn ôl yr hanes, cannoedd o flynyddoedd yn ôl, nid oedd môr o gwbl ym Mae Ceredigion, ond tir Cantre'r Gwaelod. Brenin y tir prydferth hwn oedd Gwyddno Garanhir. Roedd yn ddyn caredig ac yn frenin doeth. Gwnaeth yn siŵr fod pobl y wlad yn hapus a diogel. Roedd y tir yn wych ar gyfer tyfu cnydau a ffrwythau amrywiol, yn enwedig grawnwin. Roedd y bobl yn gweithio fel ffermwyr yn y meysydd ffrwythlon ac roedd gan bawb ddigon o fwyd i'w fwyta. Roedd Gwyddno yn byw mewn palas hardd, Caer Gwyddno, gyda'i wraig a'i blant, Mererid a Gronw. Ond, er bod Cantre'r Gwaelod yn wlad hapus a ffrwythlon, roedd gan y bobl un ofn. Y môr.

Roedd eu pentrefi a chaeau, yn gorwedd o dan lefel y môr. Felly, er mwyn cadw'r môr allan, adeiladwyd wal enfawr - morglawdd, o amgylch Cantre'r Gwaelod. Gofynnodd Gwyddno i'w gyfaill mwyaf dibynadwy a chyfrifol i ofalu am y morglawdd sef Seithennyn. Roedd yn gyfrifol am agor a chau drysau'r morglawdd pob bore a nos i atal y môr rhag llifo i mewn i Cantre'r Gwaelod. Yn anffodus, nid oedd Seithennyn mor ddibynadwy a chyfrifol ag oedd Gwyddno yn meddwl, ac roedd rhaid i lawer o warchodwyr helpu Seithennyn i gadw golwg ar y môr.

Un noson, roedd gwledd enfawr ym mhalas Gwyddno i ddathlu pen-blwydd ei ferch brydferth, Mererid. Gwahoddwyd pobl bwysig i'r wledd, a daeth cerddorion o bell ac agos i chwarae eu cerddoriaeth. Dywedodd un o'r hen delynorion, a oedd yn ddall, wrth y brenin Gwyddno fod storm ar y ffordd. Ni wrandawodd Gwyddno arno. Roedd Gwyddno yn gobeithio y byddai Mererid yn dod o hyd i ŵr cyfoethog y noson honno.

Ond roedd Seithennyn eisiau

Stori Cantre'r Gwaelod

Mererid ar gyfer ei hun, felly gadawodd y wal yn dawel ac aeth i'r wledd i ofyn i Mererid i'w briodi.

Y noson honno, roedd y gwarchodwyr ar y wal yn aros am Seithennyn i ddod i gau'r drysau, ond nid oeddent yn sylweddoli ei fod yn y wledd, yn yfed gwin ac yn dawnsio gyda Mererid. Edrychon nhw allan i'r môr a gweld cymylau tywyll, stormus yn casglu yn y pellter. Roedd storm yn dod! Aethant i ddweud wrth Seithennyn, ond ni allent ddod o hyd iddo.

Erbyn hyn roedd y glaw yn tywallt yn drwm a'r gwynt yn udo, ond nid oedd unrhyw olwg o Seithennyn. Fe oedd yr unig un a allai gau'r drysau, felly penderfynodd y gwarchodwyr i adael y wal i edrych amdano.

Ni allai'r bobl yn y wledd glywed y storm tu allan. Roedd y môr yn rhuo, a'r tonnau yn chwyrlïo dros walïau'r morglawdd. Ni allai'r gwarchodwyr dod o hyd i Seithennyn yn y palas!

O'r diwedd, gwelant Seithennyn yn dawnsio gyda Mererid. Rhuthron nhw draw ato a dweud am y storm. Dywedodd wrthyn nhw i fynd yn ôl at y wal, canu'r gloch larwm a chau'r drysau, ac arhosodd yn y ddawns gyda Mererid.

Rhuthrodd y gwarchodwyr allan, ond ni chanodd y gloch larwm, ac ni chaeodd y drysau. Roedd yn rhy hwyr. Daeth y môr i mewn, a diflannodd Cantre'r Gwaelod o dan y tonnau. Boddwyd y caeau a'r pentrefi'r noson honno, a'r rhan fwyaf o'r bobl hefyd.

Llwyddodd Gwyddno, Mererid a Seithennyn i ddianc. Cytunwyd Mererid i briodi Seithennyn, ac aethant i fyw yng Ngogledd Cymru. Roedd Gwyddno mor drist a ddigalon, na allai adael ei gartref annwyl. Am flynyddoedd ar ôl y trychineb, gwelwyd yn eistedd ar ben clogwyni Bae Ceredigion, yn syllu allan i'r môr, i'r man lle'r oedd ei wlad hardd.

Stori Cantre'r Gwaelod

Efallai eich bod wedi sefyll ar ben clogwyni neu ar un o draethau tywodlyd Bae Ceredigion ac edrych allan i'r môr, ond oeddech chi'n gwybod, ar noson wyllt a stormus, gallwch hefyd glywed sŵn clychau'n canu yn dod o'r môr. Dyma glychau Cantre'r Gwaelod.

Yn ôlyrhanes, cannoedd o flynyddoedd yn ôl, nid oedd môr o gwbl ym Mae Ceredigion, ond tir Cantre'r Gwaelod. Brenin y tir prydferth hwn oedd Gwyddno Garanhir. Roedd yn ddyrn caredig ac yn frenin doeth. Gwnaeth yn siŵr fod pobl y wlad yn hapus a diogel. Roedd y tir yn wych ar gyfer tyfu cnydau a ffrwythau amrywiol, yn enwedig grawnwin. Roedd y bobl yn gweithio fel ffermwyr yn y meysydd ffrwythlon ac roedd gan bawb ddigon o fwyd i'w fwyta. Roedd Gwyddno yn byw mewn palas hardd, Caer Gwyddno, gyda'i wraig a'i blant, Mererid a Gronw. Ond, er bod Cantre'r Gwaelod yn wlad hapus a ffrwythlon, roedd gan y bobl un ofn. Y môr.

Roedd eu pentrefi a chaeau, yn gorwedd o dan lefel y môr. Felly, er mwyn cadw'r môr allan, adeiladwyd wal enfawr - morglawdd, o amgylch Cantre'r Gwaelod. Gofynnodd Gwyddno i'w gyfaill mwyaf dibynadwy a chyfrifol i ofalu am y morglawdd. Enw ei ffrind oedd Seithennyn. Roedd yn gyfrifol am agor a chau drysau'r morglawdd pob bore a nos i atal y môr rhag llifo i mewn i Cantre'r Gwaelod. Yn anffodus, nid oedd Seithennyn mor ddibynadwy a chyfrifol ag oedd Gwyddno yn meddwl, ac roedd rhaid i lawer o warchodwyr helpu Seithennyn gadw golwg am unrhyw berygl o'r môr.

Un noson, roedd gwledd enfawr ym mhalas Gwyddno i ddathlu pen-blwydd ei ferch brydferth, Mererid. Gwahoddwyd pobl bwysig i'r wledd, a daeth cerddorion o bell ac agos i chwarae eu cerddoriaeth. Dywedodd un o'r hen delynorion, a oedd yn ddall, wrth y brenin Gwyddno fod storm ar y ffordd. Chwarddodd Gwyddno, a dywedodd ni fyddai unrhyw storm yn mentro difetha pen-blwydd ei ferch ef! Roedd Gwyddno yn gobeithio y byddai Mererid yn dod o hyd i ŵr cyfoethog y noson honno.

Ond roedd gan Seithennyn syniadau eraill! Roedd eisiau Mererid ar gyfer ei hun, felly gadawodd y wal yn dawel ac aeth i'r wledd i ofyn i Mererid i'w briodi.

Y noson honno, roedd y gwarchodwyr ar y wal yn aros am Seithennyn i ddod i gau'r drysau, ond nid oeddent yn sylweddoli ei fod yn y wledd, yn yfed gwin ac yn dawnsio gyda Mererid. Edrychon nhw allan i'r môr a gweld cymylau tywyll, stormus yn casglu yn y pellter. Roedd storm yn dod! Aethant i ddweud wrth Seithennyn, ond ni allent ddod o hyd iddo.

Erbyn hyn roedd y glaw yn tywallt yn drwm a'r gwynt yn udo, ond nid oedd unrhyw olwg o Seithennyn. Fe oedd yr unig un a allai gau'r drysau, felly penderfynodd y gwarchodwyr i adael y wal i edrych amdano.

Ni allai'r bobl yn y wledd glywed y storm tu allan wrth iddynt ganu,

dawnsio a mwynhau. Roedd y môr yn rhuo, a'r tonnau yn chwyrlio dros waliau'r morglawdd. Ni allai'r gwarchodwyr dod o hyd i Seithennyn yn y palas! Pwy fyddai'n cau'r drysau nawr?

Yn y pen draw, gwelant Seithennyn yn dawnsio gyda Mererid. Rhuthron nhw draw ato a dweud am y storm. Dywedodd wrthyn nhw i fynd yn ôl at y wal, canu'r gloch larwm a chau'r drysau, ac arhosodd yn y ddawns gyda Mererid.

Rhuthrodd y gwarchodwyr allan, ond ni chanodd y gloch larwm, ac ni chaeodd y drysau. Roedd yn rhy hwyr. Welodd neb y gwarchodwyr byth eto. Taranodd y môr i mewn, a diflannodd Cantre'r Gwaelod o dan y tonnau. Boddwyd y caeau a'r pentrefi'r noson honno, a'r rhan fwyaf o'r bobl hefyd.

Llwyddodd Gwyddno, Mererid a Seithennyn i ddianc. Cytunwyd Mererid i briodi Seithennyn, ac aethant i fyw yng Ngogledd Cymru. Roedd Gwyddno mor drist a ddigalon, na allai adael ei gartref annwyl. Am flynyddoedd ar ôl y trychineb, gwelwyd yn eistedd ar ben clogwyni Bae Ceredigion, yn syllu allan i'r môr, yn hiraethu am y wlad a gollwyd.